

"DEUTSCHLAND" ZOPET V AMERIKI. NEMŠKA TRGOVSKA SUB- MARINKA JE DOSPELA DANES V NEW LONDON.

TEM SE NI OBNEŠLO.

Chicago, Ill., 31. oktobra. — Sinoči okoli devete ure so prišli trije banditi v salun John Tiebenbacha, ki se nahaja v osrednjem mestu prav tukaj postaje ognjegasev. Ko so pričeli pokati strelji, so prihitehi ognjegasci na pomoč. Bili so prepozni in videli so le bandite brusiti pete, ki so pustili v salunu dve žrtvi v krvi na tleh.

Z William Hartmanom je vstopil v salun v družbi Hatfielda, prvega kuharja v hotelu Great Northern. Bila je njegova navada, da se je po končnem delu zamudil uro časa v salunu. Ko sta se razgovarjala z gospodarjem saluna, so vstopili trije mladieni, naročili so pivo, se malo razgovarjali o politiki in zopet odšli.

Pet minut kasneje so se neznaniči vrnili s samokresi v rokah in eden izmed njih je zapovedal: "Roke kviško!"

Tiefenthaler se je vljudno nasmehnil, ker je misil, da je burga. Ko je spoznal, da je resnica, je skočil čez točajsko mizo. V tem trenotku so banditi odprli ogenj. Ena krogla je zadela salunarja v roko, druga pa v desno stran.

Hatfield je skušal bližnjemu tolovaju izviti samokres, pa je dobil kroglo v prsa. Hartman se je vrgel na tla in je tako odnesel zdravo kožo.

Streli so privabilo ognjegasec na lice mesta, ki so pa videli le hrarte roparjev, ki so tekli, kar so jih nesle noge.

Pasanti so nekaj minut kasneje videli bežati tri mlade bandite po Peti cesti, eden med njimi je bil razoglav. V salunu so našli star klobuk, s pomočjo katerega upa policija izslediti rokomavbarje.

Cuden sodnik.

New York, 31. okt. — Stavkar Kaz Timothy Mooney je dal aretirati štrajkajoče cestnozelezniške uslužbence John J. Collinsa in Edwarda Merilla, še, da sta mu grozila z nasiljem.

Magistratni sodnik Kochendorfer na magistratnem sodišču na Long Islandu je imel soditi stvar.

Daniel J. Haley, predsednik cestnozelezniške uniske divizije, je bil na sodišču, da posreduje v interesu štrajkarjev. Ko ga je zaledal sodnik, mu je napravil dvajset minut trajajoče pridig radi kritike, ki je izšla v "New York Call," radi razmer, ki so udoučene na sodiščih v okraju Queen. Zmerjal je Haleyja, štrajkarje in tudi njih prijatelje — socialiste.

Haley se je zavedal, da sodišču ni mesto, kjer naj odgovori sodniku, pa je rajše molčal. Haley bo seveda odgovoril. Odgovor bo prisnel "New York Call" in tudi izraze učenega sodnika.

Raznašalci mleka so zastavkali.

New York, 31. oktobra. — Raznašalci mleka, uslužbeni pri Clover Farms Company, so vprašali družbo, naj prizna organizacijo. Zahtevali so 19 dolarjev na teden minimalne plače in en dollar prihodnika na teden za vsako nadaljnjo leta v službi prihodnjih dveh let. Družba je zahteve odklonila.

Raznašalci mleka so po tem odgovoru dali gospodom, ki vodijo in upravljajo družbo štiri in dvajset ur časa, da stvar dobro premislijo, preden definitivno odgovore. Čas je potekel, družba ni odgovorila in raznašalci mleka so se sestali na shodu in glasovali za štrajk.

Končno je resnice na tem povzetku, da je poslala v svet kažejoča korespondenca, da je najbolje vedeli prizadeti in delave.

Povisana meza.

Johnstown, Pa., 31. oktobra. — Operatori na somersetskem prenovelem polju naznanjajo, da so novi mezo rudojarjem in dečem, ki so plačani na dan. Dečev dober 25e dnevnega povisila rudojarji na sedem centov pri tretji.

Končno je resnice na tem povzetku, da je poslala v svet kažejoča korespondenca, da je najbolje vedeli prizadeti in delave.

AVSTRALSKI PREMIER NAJBRŽ PO DA OSTAVKO.

Melbourne, Avstralija, 31. okt. V splošnem sodijo, da ministarski predsednik Sam Hughes poda ostavko, ko bodo vsi glasovi prešteeti in bo očiven dokaz, da je vladna predloga za obvezno vojaško dolžnost poražena.

Moderna zgodovina ne pozna takega splošnega glasovanja. Spencerja, predsednika Avstralije delavske unije, ki zavzemata tako mesto kot Samuel Gompers pri Ameriški delavski federaciji, so suspendirali, ker je zagovarjal obvezno vojaško dolžnost.

Lamod, skozi dvajset let urednik lista "Australian Workers," je moral podati rezignacijo, ker je zagovarjal obvezno vojaško dolžnost.

Delaveci so povsod organizirali protimilitaristične lige in prijetljivi so svetovali ministrskemu predsedniku, naj nikar ne izvaja izkorisčanje delavskega razreda, ali razmere, ki nosijo v sebi kaj za nov mednaroden konflikt.

POGUMEN KANDIDAT.

New York, 31. oktobra. — Whitman, govor na sedmograški fronti.

Whitman, govor na sedmograški front

JOŽE AMBROŽIČ:

PREKRŠEVALEC.

Zgodovinski roman.

(Nadaljevanje)

Ko je zborovanje minilo in so možje posedli po klopek krog mize, je prišel pogovor tudi na Trdeta.

"Nič ne more storiti prav nič!" je trdil prvi.

"Hinavec je in potuhnjen," je ugovarjal dragi. Poznam ga že dolgo let.

Sklenili so, da ga bodo strogo nadzorovali in pri najmanjšem sumu ga zadene kazen.

Doma na ležišču je pa ležal kmet Trde in se zaklinjal, da se mačuje, ne nad oskrbnikom, ker na tega ni bil več jezen, ampak nad prekrševalec. Obenem se je pa zavedal, da najmanjši krok do izdajstva ga lahko pripelje do tega, da dobi nož med rebra.

Poznal je predobro prekrševalec.

Zato je delal lepo kakor poprej na polju in na tlaki in se vedel, kakor da se nič zgodilo med njim in ostalimi prekrševaleci.

Ako se mu je tu ali tam kdo nasmehnil, ze je mislil, da se smeje njegovi brezmoči. Tedaj je zopet natihoma prisegal: "Le počakajte!"

Rok je sklical najbolj zaupne može in ti so se vrstili ponoči in hodili ležat na Trdetov vrt, za stražo, da ne bi kmet ponoči zapustil hišo.

Preteklo je nekaj mesecov po teh dogodkih brez kakih izpreamemb. Par mož je že svetovalo Roku, da naj opusti stražo. Jesenske noči so neprjetne in težko je bdeli pod milim nehom.

Toda Rok ni odnehal.

"Izdal nas bo pri prvi priložnosti," je dejal. "Čemu ga ni več na shode?"

Bilo je v temni jesenski noči. Dež je pršil in zdajpazdaj je potegnil burja. Pod jabljano na Trdetovem vrtu je stal kmet Vrčaj na straži in se skrival za deblo. Tema je bila kakor v rugu in po vasi so že zdavnaj ugasnile zadnje luči.

"V takem vremenu menda ni treba stražiti," je mrmral Vrčaj in stopal iz ene noge na drugo.

Ura je morala biti že krog polnoči in Vrčaj je počepnil ter potegnil plašč čez glavo, da se bolj zavaruje proti vetrui, kar začuje kresanje kremena v Trdetovi koči.

"Zakaj neki dela sedaj luč?" se je vprašal Vrčaj in potihoma lezel proti oknu. Zadnje je bilo tesno zagrnjeno, da se nič videlo v sobo.

Vrčaj je potipal, kje da ima nož in poslušal.

Slikal je šeptanje in nato je dobro razumel, ko je Trde velel sinu, da naj gre v župnišče in pripelje gospoda, ker ne dočaka drugega dne . . .

Vrčaj se je čudil, da bi Trde obolel, ker ga je videl še podnevno zdravega. Še bolj čudno je pa to, da poslikja po župnika, on prekrševalec.

"Vse povem Roku, saj sem v par korakih tam," si je mislil Vrčaj, in ko je videl, da je zapustil Terdetov sin hišo, je on preskočil plot in jo udaril za vasio tipajoč v temi proti Rokovi koči.

Rok je bil pri prvem klicu na nogah, in ko mu je Vrčaj povedal, da je Trde obolel in postal po župnika, je takoj vzliknil:

"Izdajstvo!"

V par trenotkih je bil oblečen in zunaj koče.

"Fant potrebuje najmanj četr ure do župnišča. V tem času lahko dobiva še koga."

Po teh besedah je Rok zlezel v neko kočo ob poti in privlekel napol zaspanega kmeta, katemu je šele zunaj dopovedal, zakaj da gre.

V Terdetovi koči je še gorela luč. In dasiravno so bila okna zastrta se je bliščal tu ali tam med šprajno v steni svetlobnji žarek.

"Ti ostani tu, Vrčaj, ti pa pojdi k spodnjim vratom!" je ukazal Rok in odrinil vrata ter vstopil v vežo, od tam pa v izbo.

Trska je gorela z velikim plamenom. Na postelji je ležal Trde. Belo pogrnjena miza s krizem na sredi je pričala, da pričakujejo duhovna. Žena je sedela pri peči in zakričala, ko je prišel Rok.

Trde je obrnil glavo na postelji in skočil po bliskovo na noge, čim je zagledal Roka.

"Pogni, hudič!" je skril Trde in pograbil pištolo, ki je visela na steni.

Rok je skočil in ga prijel za roko. V hipu mu je izvili pištolo. Trde videč, da je sedaj v Rokovi oblasti, je planil skozi vrata v vežo in pri zadnjih vratih na prostoto, kjer je padel v naravo. Vrčaj je zadnji ga je prijel in vrgel na kup gnoja.

"Pusti me!" je zastopal Trde.

"Te ne morem," je dejal mirno Vrčaj. "Prehitro si ozdravil!" Nato mu je zasadil z vso silo dvoren nož v srečo.

"Plačal bo moja smrt!" je še zagragal, udaril dvakrat z nogama po gnoju in bilo je po njem.

Rok je prihitel iz koče ali bil je že prepozen. Videl je pri svitu luči iz izbe skozi vežo, kako je Vrčaj počasi obriral nož in ga spravil v goleni eo . . .

"Primu ga!" je ukazal tibohoda oddeleno Rok in pograbil mrtvega Trdeta za noge. Vrčaj ga je prijel za stražo na tamah in odnesla stanovnišča za vrt. Položila sta ga na travo in Rok je dejal nejevoljno . . .

"Prehtruo si ravnal, Vrčaj!"

"Ali bi bilo bolje, da je ušel?" se je opravičeval kmet.

Rok se je vrnil na gnoj in izbrisal sled krovu tem, da je vzel par vil gnoja in ga vrgel v lučo. Nato je sedel na drugo stran in poklepal kmeta, ki je stal na straži.

Ko so bili zopet pri mrtlu, je vprašal Rok: "Kaj moram hocemo bi prepričati, da ne pride do duhovnega osoja v Trdetovo hišo?"

"Naj pride, saj mi videla žena nikogar razino tebe." Tu tudi ne ve, da je mož mrtvek," je dejal Vrčaj in Rok se je udal.

Zavlekli so Trdeta za vas in ga pokopali med grmovjem. Rok je še poteptal zemljo po grobu in zamršil:

"Tako se naj zgodil vsakemu izdajalem naše vere!"

V koči je sedel duhoven in žena mu je pripovedovala, da je mož ravnokar ubežal in da ji je že pred meseci naročil, da naj se izpove župniku, kar ji je on zaupal, ako ga katerikrat ne bo tri dni domov.

Zupnik je volhal n-kaj časa, potem je rekел ženi:

"Ako se mož vrne, rečete mu, naj nemudoma pride k meni, ako ga pa ne bo, pa pridite vi, da tudi vas ne zaloti smrt. Kajti trpeli boste, ako odnesete skrivnosti na oni sveti. Sedaj pa pokleknite!"

Ona je storila in župnik ji je dal svoj blagovod, da jo bolj potrdi v veri.

Drugi dan je prišel Vrčaj k Trdetovim in prosil za neko orodje na posodo. Pri tem so mu pa švigale oči po oguju, če ni morda tam se ostaš krok sled.

Tretji dan proti večerni je šla Trdetova jokačna v župnišče in župnik jo je povabil v sobo. Povedala mu je vse in izdala prekrševalec in obenem je izjavila, da tistih prekrševalev in vojakov na Štajerskem niso zajeli Turki, ampak so jih rešili kranjski prekrševaleci, vojake pa pobili in zmetali v vodo.

Ko je žena odšla, mel si je župnik roke:

"Čakaj Višnjegorski! Ako ti drugače ne morem do živega, ob kmetu te spravim."

Se tisto noč se je odpeljal v Ljubljano.

* * *

Nemirno se je premikal Rok na stolcu nasledne dni. Ako pogreša Trdeta na gradu bodo začeli povpraševati po njem in sedaj ni vojne ne Turkov, da bi zmešali sled. Nič se ne bo dalo zakriti. Tako je premisljeval Rok, vstal in šel po vasi, da povabi tovarise na shod za drugi dan. Zgodaj zjutraj je že postavil na okno prekrševalni vrč, kakor vselej, kadar se je imel vrátil shod tistega dne.

Sneg je že po malem naletaval in burja je piskala svojo zimsko pesem. V koči Roka so bili zbrani skoro vsi prekrševaleci na shodu, le Tomaz je spal v hlevu, Marjanica pa v čumnati. Rok je poročal, kaj se je zgodilo pred štirimi dnevi in zakaj je bil Trde ubit.

"Prav mu je!" so govorili možje. "Vsakega naj zadene enaka kazen!"

Rok je rekel, da bo najbrž izginil za nekaj časa in ako bodo vse tihi, se kmalu vrne. Nato jim je svetoval, da naj bo Aleš za načelnika zanaprej. On jih bo varoval in jih vodil po poti večer kakor on sam.

Možje so bili zadovoljni in segli so Alešu v roke v znamenje, da ga pripoznajo. In shod se je vršil dalje v svojim teku.

Ne daleč proč od Rokove koče je poskakala troja vojakov iz konj. Med vojaki so bili tudi hlapci stičega samostana. Župnik je bil dobro opravil v Ljubljani. Deželni glavar mu je dal takoj trop vojakov, plačanih mortolozov ki so bili sposobni za vsako opravilo. Samostan Štiberna je poslal tudi par hlapcev, ker je župnik tudi tja sporočil za slučaj, da ne bi dobil od deželnega glavarja vojakov, polovil bi jih sam s samostanskimi hlapci.

"V to kočo gremo najprvo," je dejal župnik, ko so razjahali. "Tu stanuje glava krivovercev. Glejte, da nam ne uide. Imate vrvi s seboj?"

"Imamo," odgovorili so vojaki.

"Torej naprej v imenu božjem!" je ukazal je župnik poveljniku vojakov.

Začeli so se bližati koči in jo kmalu obkoli li od vseh strani. Eden vojakov se je splazil k oknu in prišel kmalu nazaj.

"Polna koča jih je," je sporočil župniku.

"Kakor nalač! Torej nočoj uganjajo svoje orgije. Nihče ne sme uiti!"

Poveljnuk je stopil k vratom in jih hotel odruiniti, ali bila so zapuhnjena od znotraj. Poenigm je vojakom in šest hrbitov se je uprl. Začela se deske ali vrata se niso odprla.

"Z meči nad vrata!" se je slišal ukaz od zunaj, v koči je pa ugasnula luč. Meči so začeli sekati hrastove deske, v sobi je pa zakričal Rok: "Izdam smo!"

Prekrševaleci so prijeli za nože, meče in karje bilo pri roki, obrazci so jih pa pohledali.

"Se podamo, ali se borimo?" je vprašal Rok v koči.

"Boj! Smrt nas čaka tako ali tako," so odgovorili prekrševaleci soglasno.

Aleš je skočil k steni, kjer je visela dolga puzka, se preril k oknu in pomeril v gručo vojakov. Čurek ognja je švignil skozi okno in slišal se je klic: "Sante Matre!" Vojak je teleblil po tleh.

"Spanec so, boj bo lud," si je mislil Rok ali rekel ničesar.

Vrata so se zrušila.

"Naprej!" je vplil Rok in naskočil vojake z mečem. Par vojakov je padlo takoj, drugi so se začeli umikati. Pretesno je bilo v veži za boj.

"Zažgite hišo!" je zadolzel župnikov glas in kralja je gorela streha na vseh krajih.

Prekrševaleci so se umaknili nazaj in stolpi na stene, da so bili varni pred kroglama. Streha je gorela z velikim plamenom in bilo je videti kakor podnevu krog koče.

"Možje, pri zadnjih vratih ven!" je ukazal Rok in planil v razsvetljeno vežo, kjer je odprahi zadnjih dveri. Puške vojakov so zagremle in Rok je padel, toda v hipu se je pobral in skočil naprej.

Navajali so kmetje zopet na vojake in sledili, videojajo način, se pa hoteli zastaviti pot. Puške so imeli izstreliene, torej je ostal le seber na nož. Prekrševaleci so se borili kakor raznimi levi. Hoteli so prodali sviljenje in denarje.

(FOTO: Štefan)

Za kruhom.

Povest.

Poljski spisal: H. Sienkiewicz.

Poslovilen: P. Miklavec.

(Nadaljevanje.)

Lepi, rumeni dan ustajal je iz vode, solnce je grelo neprestano toploje, veter vel pomilovalno nad dekletom, in race, krožče v ozračju, kriče so, kakor bi ho tele prebuditi. Lovre je slegel svojo suknjo, pokril Mariči noge in nadeja se mu je jela povračati v sreči.

Odrevena zasivela barva gubla se je polagoma raz njenega lica, obličeje je polahkoma rude lo, zasmehljala se je enkrat, dva krat, in napislo odpri oči.

Tačas je poklepnol stari kmet na pomostki, povzginal svoje oči v nebuh in so mu teke v dveh potokih po zagorelem lici.

Začutil je tedaj za vselej, da mu je to dete zenica njegovega očesa in duša, ob krovu in v sredini v sreči.

"Dva dni vše nisva nič jela, mimo tega, kar svet danes našla pri vodi."

"Viljem!" ukazal je stari gospod fantu, "naroči jima prinesi nekaj jedi."

"Pri teh besedah počel ga je nad-

legovati v očeh dim cigare, katero je baš pušil, kajti obrisal si jih je in povprašal: "Sta li lačna?"

"Dva dni vše nisva nič jela, mimo tega, kar svet danes našla pri vodi."

"Pa je vprašal dalje:

"Kde stanujeta?"

"Nikder, jasni gospod."

"Kde sta spala?"

"Nad vodo."

"So li vas izgnali iz stanova-

lišča?"

"Izgnali."

"

Piše Gregor Korobač,
pl. Gajžla.

Huda prede v današnjih časih v različnem kraljju, cesarjem in podobnemu zverinam, četudi so prišli do svojih sarž večinoma vsi po milosti božji. Vsi zakladi milosti bolje niso nič pomagali portugalskemu Manuelku, ko so ga spodili s toplega prestola v trdi, ureli svet. Kitajski Pu, bil je sin božji imenovan, torej je moral biti pol božji milosti, pa so ga Kitajski klub temu odstavili, kakor se odstavi tetiček od krave. Belgijskega Alberta in černogorskega Nikita je božja milost tudi začutili in sta primorana zadovoliti se z gostoljubnostjo brezverske francoske republike. Osevali srbski Peter se pa na starata dava z makaroni in polento v solnicu Italiji. Da li se te menaže drži kaj milosti božje, je težko ugantiti. — Največji revez izmed vseh je pa Konstantin "Mali", kralj vseh Helenov. Odkar so v deželi Francozzi, Angleži, Rusi, Srbi in Italijani, ga je vsa milost božja zapustila. Vojska z mornarico vred ušla je k Venizelosu, pota in telegraf pa k zaveznikom. Njemu je ostala pa kraljeva paša in krasen razgled po stojnih puškah, ki so nastavljeni vse skoli. Oni teden sem imel ramočas, pa sem šel malo potrošati vse prej omenjene kraljevske brezdomovince in sem se grede vstavil tudi v Atenah, da režem Konstantin "Howdy-do". Negova kraljevska milost držala se tako kislo, kot dež v Blaznovi prati. Meni kar v glavo nišlo, kako se more vladar dežele, ki je slovča radi sladkega medu in vina, tako jesiharsko kislo držati. Ko mi je pa razložil svoje kraljevske težave, sem pa kmalu razumel. Dejal je, da z vladanjem svojih podložnikov zdaj res nima dosti trubla, ker opravlja je prijaznosti to delo drugi. Ješi ga le, da še svojih nedeljskih blagov ne sme obleči brez dovoljenja zaveznikov, jezi ga, da mora vprašati kaj snejo mati skuhati za večerjo in če hočešti na vrt po peteržiljek, korenček ali kako čebulo, ki jo mati žalja v kuhinji rabijo, mora imeti dovoljenje od francoskega generala. Sili me je naj bi menjal z njim in je že privlekel iz trunja svoje kraljevske krono, da bi jo zamenjal za moj luftšif, ampak juž sem mu kar v obraz povedal: "Nothing doing Constantine, sem pa že rajši Gajžla in reporter Prosvete, kot takle žalosten kralj."

Lepa mesečna noč je bila, ko sem plul nad sveto goro Olimp, kjer so penzionirani grški bogovi mimo spali v figovem listju. Ker nisem videl nobene boginje med njimi, plul sem naprej in iz dolgorašja sem začel opazovati kraljevijo luna. Ker se mi je začelo, da nekake posebno čudne stvari reže, sem nastavil šterniskar, da pogledam bolj natanci. Videl sem kovača, ki je sedel na kladi pred kovačnico, okoli njega pa travi pa kakega poluta krasnih belooblečenih princezn. Tu ni bilo nič za previdjeti. Navil sem vse šravfere na luftšifu in v dobrui ura sem prepotoval pred kovačnico. "Hello Sir Kovač & Co." pozdravim dražbo. "Pa se dobro imate, kateri vidim". Pravim dalje. "I should say so," se odreže kovač razpoznamo. "Poglej te dekllice tukaj. Vsaka reprezentira Milost Božje, ki je ušla kakemu zemeljskemu kralju ali kralješku. Ta je Štefan Manuela, ta Nikiti. Ima namerano, da se kaže delajo in storitev, ki jo poslujejo. "Krasna gospa, vendar se k oni, ki je svojega sinčka pri belgijskem kralju Albertu, "vsi ste bili dobiti v ruci vasičnih dinastij, in se gotovo poznali tudi blagovni bavarškega kralja Ottona. Ima namerano, da se kaže delajo in storitev, ki jo poslujejo."

tem, ko je bil že trapast? Je li mogoče kaj tacega?" "Če je to mogoče!" se začudi lepa deva. "Kolikar je meni znano, imajo skoro vse evropske države to srečo, da jim vladajo kromani norci, ali pa čisto navadne, trapaste šleve."

V tem prileze izmed koprov za kovačnico drobna deklica v pisanih opankih in z velikim krvnim kosilom — hočem reči: slammnikom na glavi. "Salem alejkum, meine Herren und Damen", pozdravi prijazno in deklice so odzdravile vsaka v svojem jeziku. Midva s kovačem sva pa enoglasno rekla: "Iškabilib!", ker nisva znala družega. Novodoša deva bila je drugače prav prijaznega obrazka, samo brke pod nosom so jo nekoliko pačile, ker so bile zavijane po vzoreu kajzera vseh Nemcev. Ne vem odkod priletela mi je v glavo misel, kak okus bi imel poljubček . . . Ljubezljivje dame so nato mene nji predstavile kot slovečega reporterja Gajžla, ino pa meni kot ex-milost božjo albanskega kneza Wieda, ki je bila poslana v albanske pečine na ukaz kajzera v Berlinu. Povedala mi je, da ni imela kaj jesti v balkanskih čereh in ko so jiše Srbi začeli nagajati radi njene mustač, je poslala kneza kajzera nazaj, sama pa ušla na luno. Nismo bili obdelali se vse balkanske politike, ko se zasveti v vsemiru, kot da so se nebesa odprla za Elijevo kočijo in med nas priplava kratkokrilna baletna plesalka. "Pustila sem ga", pravi v eni senci, "on je ušel v Odeso, jaz pa sem gori k mojim dragim sestram, ki že vživajo zasluzeni penzion." "Pa odkod si vendar", pravim jaz, ker si krasna, kot metuljčki, ki sladki med pijo na gostoljubnem ejetji?" "Kaj me ne poznate?" začudi se, "jaz sem vendar markirala milost božjo rumunskega Ferdinanda. Mož je kar nemadoma zmušal v Odeso. Sploh je zdaj velikanska mufarija v Evropi. Na milost božjo se niheče več ne ozira ampak samo na kanone. V kratkem pridejo z mano vse sestre, kar jih še dolgas prodaja po evropskih dvorih. Kaj pa tudi hočejo! Beli car Nik namerava zmušati v Sibirijo, padaš v Rim, Emanuel in Beneš v Meko, Nande Krivonosi med Papuanec na Novo Zelandijo Vilče in Francjožef pa kandidira za izprazneno mesto prismojenevog bavarskega kralja Ottona. Evropa se prazni, nebesa pa se čudovito hitro polnijo, posebno od takrat, ko so začeli delati topove in kroglice iz posvečenega brovona zvonov in cerkvenih strel. V nebesa marširajo kar ecle brigade in sveti Peter se še ne zmeni, pa naj bodo novodoščici pokriti s čakami, pikelhavbami, s fesi, ali pa s turbani."

V tem so se začele kresati iskre nad kovačnico; kovač je hotro pomolil v zrak sveže okovano ojnice in po njej je pritekla brezčlena brzjavka, naslovljena name, ki je vsebovala poziv, naj se nemudoma vrne v Chicago, če nečem zamuditi predsedniških volitev na 7. novembra. Ker kovač ne imel nobene prakte, nisem vedel kako daleč je že zemlja prisukala v času moje od sotnosti, zato sem se nemudoma poslovil in poletel proti Chicagi. Nameril sem-naravnost proti uradu S. N. P. J., da pogledam na kolader tamkaj, ker na tistega se je najbolj zanesem. Bil sem še dobrega pol bloka oddaljen, ko mi je vdari na uho glasen čin, čin, čin, čindar . . . ki je odmeval iz jednotinega poslopnega. Ježeta, sem si mislil, tote pa ni kar samo od sebe! Če ni revolucija je pa očet! Pa je res bila očet. In sicer je bila to očet v dva stuka. Prvo je obhajal br. Zavertnik starij z svojo soprogo. Ta je bila srebrna. Druga se je vrnila na čast Miss Helen Zavertnikove in njenega izvoljenca. Kakšna je bila ta, pa ne morem povedati, dasi vam. Srebrna ni bila, zlata tudi ne, plehasta še manj. Jaz ne vem kako bi se drugače izrazil kot ajnah: očet! Nekdo mi je rekel, da v ribniškem esperantu se imenuje: "očet kar taku!" Pa naj se imenuje kakor se hoče, faj! Je bila that's all! Vseh podrobnosti ne bom opisoval, ker so jih bile vse mize polne. Pa tudi nisen vtegnil vsega pregledati. Sem se namreč že takoj v začetku tako zljubil v dražestne potice, Straube in flaneate, da sem bil kar nekako hipnotiziran. Za kazen sem moral pa s stolom plesati zjutraj ob štirih. Zgodilo se je pa tako: Stoji tam miza hrastova, na sem k tisti, ki se mi je najbolj do-

štiri vogle rezana. Na nji pa poteka, še na več voglov narezana. Na stolu Gajžla tam sedi, pa potie v rokah zmajar drži! Bil je potentakem čisto naraven pojav, da je bilo, prej omenjenih voglov, čimdalje manj. Neka sitna rediteljica je dolgo študirala, da li hoče mizo od mene premuhati, ali mene od mize. Slednjič se je odločila za zadnje in posledice je bila, da sva s stolom plesala tanzo po dvorani. To je bil prvi ples v mojem življenju in še pri tem so nekale izključno stolove noge.

Ko sem torej s stolovskim tanzo zadostil pravico za potie, simili pa zopet prijatelji in pri šesti časi kave so me nagovarjali naj kandidaram na tiketu neodvisne stranke za prezidenta, za guvernerja, za kongresmana, za državnega pravdnika, ali po vsaj za členskega župana. Izvolutev da mi je baje zagotovljena. Ampak jaz sem dejal: "Niks! prav za nikogar nočen kandidirati, ampak še to saržo, ki jo nosim bom odložil. Ali nič cajtenga ne berete, da bi videli kaj se pripravlja? Tam na obrežju Atlantika se je nemadoma pojival velikan, narodenik ekonom, ki namerava prevrniti vse sedanji družabni red. Ime mu je Mir Zvoni, (največkrat pa preprič klenka). Ta nadčlovek je prišel samo kakih 423 let pozneje v Ameriko, kot Kristof Kolumb. Razume se, da ima vso ameriško zgodovino v tamalem mezinu in da so mu razmere wyminških cowbojev ravno tako dobro znane, kakor texaških in louisianskih drvarjev; med ruderji snežne Montane in zlatega Cripple Creeka je ravno tako tako doma, kot v californijskih palmovih gajih; krokodili solnčne Floride ga tikajo in žabe pri niagarskih slapovih kličejo po imenu. Ta mož torej, vstanovil bo v Ameriki veliko slovensko Enoto. (Enoto, prosim: "to med učence gre lingviste, ak' nas ne hval'jo naj me vzame zlodi!") Ta Enota bo konkurirala vsem jednotam, zvezam, društvom in celo pečarskim klubom tako silno, da se bodo kmalu vse preselile v večna lovišča. Ostala bo sama Enota in horastila kot bambusov trst na županovem zeleniku v Honolulu. Kako pa tudi ne? Asesment se ne bo smel nikdar zvišati, ampak vsaka konvencija ga bo morala znijati. Predsednik, podpredsedniki, tajnik, blagajnik in drugi glavni odborniki ne le, da ne bodo dobivali nobene plače, bodo morali še sami nekaj plačati za čast, po višini sarže seveda. Živelj bodo pa kar od same božje štince in nebeske mane, kot Izraelci v puščavi. Delegatje, ki pojdejo na konvencijo, vzeti bodo morali seboj štrezake in dobro nabasanje pelce ali pokepite, ker plače dobili, bodo le po dva copaka. Bolj požrtvalni bodo pa še nekaj plačali zato, da bodo smeli iti na konvencijo kimat in spat. Dedi predsednik Enote bo dični Mir Zvoni, ki bo plačal v enotino blagajno vsake leto po en tisočak za predsedniško čast. Taka enota mora napredovati in bo napredovala tako, da je peklenška vrata ne bodo zmagala. Vse jednote, zvezne in društva, bodo si slovenska ali drugonarodna, bodo propadla, če se ne bodo ravnalna po tem receputu. Tudi vlade posameznih držav in zvezna vlada v Washingtonu bode morale to vpoštovati in potom zakonov odpraviti vse plače državnih in zveznih uradnikov. Saj je pravzaprav samo graft, da plačujemo kako plačo predsedniku, državnemu tajniku, govorjem itd. V prihodnje bo moral vsak plačati za takele časti in kontra kar plavala v bogastvu. — Vidi poslušave, ki imate ušesa kakor brave, zato jaz ne manjam sprejeti nobene kandidature!"

V nedeljo 29. kozoprska neslo me je seveda tudi v Narodno dvorano poslušat "Liro", ker nisem samo pojedien (za potico) ampak tudi muzikalčen, to se pravi, slišim tudi godbo in petje. Pa naj bo šala kjer hoče: spredaj, zadaj ali na strani, meni so lepe slovenske pesmi tako do sreča še in sladki glasovi tamburjev vplivali so name tako uspavalno, da sem se kar zamaknil in pozabil na cel svet, celo na potie in tudi na čas. Godilo se mi je nekako tako, kot tistem flečkanjarju, ki je poslušal čudovito ptičje tri sto let. Tu je bilo pa se več sladkih ptic, slavkov in slavčje. Ko je bil koncert končan, sem se toliko zmotil v času, da sem mislil, da je že 7. novembra, da bo treba voliti. Še je zatreli, če jih pa žene zahtevajo? Zato sem odločil za nujek

padla in ji ponudil kandidaturo, češ, da bo enoglasno izvoljena, za predsednico, (ker kraljice nima v Ameriki.) Pa veste kaj se je zgodilo?

Grdo me je pogled vala
In se mi posnehovala.

Rekla je: saj nisi moj!

Poskušal sem pri drugi, tretji, pa vse zmanj. Nobena niti kandidature ni hotela sprejeti, kaj šele, da bi se pustila voliti. Naslonil sem se na podboje in lamentiral: "Kaj mi koristijo državljanski papirji? Prost državljani prostre republike sem, voliti pa ne morem, kot bi želel." V istem času je gopta zaigrala tisto znano: There's a little bit of bad in every good little girl; they're all the same . . ." Saj to je pa res, sem si mislil, potegnil z rokavom preko oči in odšel v mrzlo temno polnoč.

Gajžla.

Mrs. Sanger arretirana in zopet izpuščena.

Boj za porodno kontrolo.

New York, N. Y.—Pred nekaj dnevi je policija udrla v kliniko za porodno kontrolo, katero nadzoruje znana Margaret Sanger na 46 Ambroži St., Brownsville, Brooklyn, N. Y. Klinika se torek nahaja v okolju najrevnejših slojev v New Yorku ali v takozvanem "tenement section". Policijo je vodila policijska matrona Margareta Whitehurst, katere je poprej večkrat obiskala kliniko pod pretvezo, da je siromašna Nemka, ki potrebuje nadzor glede omejenosti porodov.

Margaret Sangerjeva je bila arretirana. Policija je našla v kliniki dvajset žensk, katere so morale dati svoja imena, češ, da jih bodo rabili kot priče proti Sangerjevi. 27. t. m. je pa bila Sangerjeva izpuščena iz zapora proti jamčevini \$500. Z njo vred je bila izpuščena tudi njena samska sestra, Miss Fanny Mindell. "Zakon dol ali zakon gor, jaz bom učila ljudstvo o porodni kontroli, dokler ne spozna ameriška javnost, da je ta nauk del civilizacije, ne pa kakšno zločinstvo," je rekla Sangerjeva, ko je prišla iz zapora. Sangerjeva je bila pred enim letom pred sodiščem zaradi kršitve poštnega zakona, ki preporučuje razširjanje informacij o kontroli porodov, ali porotniki so jo oprostili.

Margaret Sanger je 20. t. m. izjavila, da je "Liga za porodno kontrolo" odprla kliniko v New Yorku in da jo v kratkem odprije tudi v San Franciscu, Clevelandu in v drugih večjih mestih Amerike. Newyorská klinika je bila oglašena potom letakov v angleškem, židovskem in italijskem jeziku in policija se je pričela začeti izpuščati tudi njena samska sestra, Miss Fanny Mindell. "Zakon dol ali zakon gor, jaz bom učila ljudstvo o porodni kontroli, dokler ne spozna ameriška javnost, da je ta nauk del civilizacije, ne pa kakšno zločinstvo," je rekla Sangerjeva, ko je prišla iz zapora. Sangerjeva je bila pred enim letom pred sodiščem zaradi kršitve poštnega zakona, ki preporučuje razširjanje informacij o kontroli porodov, ali porotniki so jo oprostili.

Margaret Sanger je 20. t. m. izjavila, da je "Liga za porodno kontrolo" odprla kliniko v New Yorku in da jo v kratkem odprije tudi v San Franciscu, Clevelandu in v drugih večjih mestih Amerike. Newyorská klinika je bila oglašena potom letakov v angleškem, židovskem in italijskem jeziku in policija se je pričela začeti izpuščati tudi njena samska sestra, Miss Fanny Mindell. "Zakon dol ali zakon gor, jaz bom učila ljudstvo o porodni kontroli, dokler ne spozna ameriška javnost, da je ta nauk del civilizacije, ne pa kakšno zločinstvo," je rekla Sangerjeva, ko je prišla iz zapora. Sangerjeva je bila pred enim letom pred sodiščem zaradi kršitve poštnega zakona, ki preporučuje razširjanje informacij o kontroli porodov, ali porotniki so jo oprostili.

Seattle, Wash., 31. oktobra. — Prohibicionističnim fanatikom se je hudo pobesil nos, da je višje sodišče značalo Clarence J. Geraldu denarno globo z \$250 na \$100. Gerald je bil na porotnem sodišču izjavovan na \$250 denarne globo, ker so pri njem našli večjo množino opojnih piščak.

Se priporočam! Tel.: Hanover 4980. — 233 Reed Street, Milwaukee, Wis.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

Podpora Jednota

Inkor. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 214, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkov, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Jožef Kuhelj, 918 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleo, Ill.

Zapisnikar: John Malek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Jale Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.

Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POROTNI ODSEK:

Aston Hrast, 811—95th Ave., New Duluth, Minn.

Aston Peterlin, 6307 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Joe Radišek, 679 box, Smithon, Pa.

Rudolf Pieteršek, 436 box, Bridgeville, Pa.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKIH NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Izdaže dnevno razen nedelj in praznikov.

LANTKINA SLOVENSKIH NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cena enakovar po dogovoru. Kokopis na osvračajo.

Naravnina: Zadnjene države (Avon Chicago) in Canada \$5 na leto, \$1.50 za pol leta in \$0.25 na tri meseca; Chicago in London \$4.50 na leto, \$2.25 na pol leta, \$1.125 na tri meseca.

Naslov na vse, kar ima stik z Ameriko:

"PROSVETA"

2857 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organs of the Slovenske National Benefit Society

Issued daily except Sundays and Holidays OWNED BY SLOVENSKA NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Advertising rates on agreement!

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2857 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Telefon Lawndale 4636.

Železna peta nad nami - kaj nam je storiti.

Mr. Hughes se vozi okrog, po delži v dragem, posebnem vlaku in pripoveduje volilcem, da bo Wilsonov inozemski program vpropastil Ameriko. Mr. Wilson se zdaj pazi, zaleti iz Shadow Lawna in pripoveduje volilcem, da bo Hughesov nameravani inozemski program vpropastil Ameriko.

Hughes pravi, da je mehikanški program predsednika Wilsona sramota in škandal — a na drugi strani pravi Wilson, da to, kar namenava Hughes glede Mehike, bi "bita sramota in škandal".

Izvzemši pričkanje zaradi carinskega tarifa, ki je naravnost malenkostno, je v gornjih vrsteh označeno celotno vprašanje — označen je yes program, radi katerega se prepričata oba kandidati.

Oba kandidata, Hughes in Wilson, pa priblidno molčita o dveh največjih vprašanjih, ki stojita danes v ospredju — o militarizmu in draginji.

Wilson je dal Zedinjenemu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Militarizem bo letos stal Ameriko \$62,476,512.

Hughes pa hoče še več! On je za še večji militarizem. Edina stvar, za katero se tepe, je — kdo bo potrošil denar, ki ga ima požreti militarizem? Kdo bo razispal miljone, Wilson ali Hughes?

To je edino vprašanje, ki dela razliko med njima.

Toda oba, Wilson in Hughes, molčata kot grob, če je treba to stvar nazvati s pravim imenom. Ne — pravita — to ni militarizem! V tem sta si edina; in oba sta si edina, da se to imenuje "preparacnes" ali oboroževalno pripravljanje. Ako govoris z njima o militarizmu, tedaj ni razlike med njima.

Delave! — Železna peta je nad nami! In oba kandidata, Wilson in Hughes, sta prijatelja in zagovornika železne pete, železne pesti. Edina razlika med njima je, da očitata drug drugemu, da je slab militarist.

"Amerikanizem!" vpije prvi. "Čet amerikanizem brez prmesi!" sekundira drugi.

In ameriško ljudstvo, delavsko ljudstvo, plačuje, PLAČUJE!

Allan L. Benson, socialistični kandidat za predsednika, je vprašal Wilsona in Hughesa, da naj pojasnila na javnih shodih vročo ljudstvo, kaj mislita z besedo "amerikanizem" in da li in oju "amerikanizem" pravzaprav mitilitarizem? Prvi ne drugi ni odgovor, nobeden ni pojasnil oba modicata!

Predsednik Wilson je naprtil ameriškemu ljudstvu zakon za močenje vojaštva. Vsak moski vojaški starost je pod obveznostjo vojaške službe v zvezni armadi!

Wilson se ni vrnil besede o tem zakonu: njegov tajnik je dal te površen izgovor. Če bi ne bili socialisti obdelovali vse stvari. Amerika ne bi bila se danes vedela, kaj se godi z njo. Nikdar, nikdar obstaja Zedinjene države, se jo bi sprijet tako despotičen.

Ampak Wilson noče govoriti o tem in Hughes tudi ne. Wilson je izvršil stvar in Hughes jo odobera. Oba molčata!

In draginja? — Moka stane \$12 sod v mnogih krajih. Kruh je dražji, mleko dražje, rent gre gor, oblika — vse leti navzgor!

Ali vlada v Washingtonu se ne zmeni. Wilson nima nikakršne odpomoči. Hughes nima nikakršne odpomoči.

Wall Street se pa smeje in grabi denar!

Vlade držav, ki se valjajo v peklenskem breznu vojne, ne bi dopustile tega, kar dopušča vlada ob času, ko vlada mir.

Draginja je največa batina, ki danes tepe ameriško ljudstvo in ni, je dejanske hiša, ki hiša obcutila te fejske batine. Draginja je zdaj najbolj pereče vprašanje.

Vprašajte Wilsona, kaj misli o draginji. Ne bo vas poslušal!

Vprašanje Hughesa. On ne ve nič o tem!

Vprašajte ju, odkod izvira draginja in kje je odpomouč!

Saj ne vesta! Do danes se nista povедala.

Kje je vzrok draginje?

Socialisti imajo odgovor, natančen in jasen odgovor.

Draginja izvira iz zasebnega lastništva tistih sredstev, ki so potrebna za izdelovanje in razvajanje izdelkov in pridekov. PRIVATNO LASTNIŠTVO ZA PRIVATE PROFIT!

To je korenina vsega — draginje, militarizma, brezposelnosti, nizkih plač, dolgega delavniškega zdravstvenih rezimer v tovarnah — izkraka: vsega.

Tisto, kar potrebujejo vsi ljudje, je v rokah nekaj ljudi. In tisti, ki imajo življenska sredstva, gledajo samo do dobiček.

Dobičku se mora vse umakniti. Vsak načrt, vsako delo in vsaka iznajdba je zaradi dobička. DOBICEK VLADA VSE! Ljudje, delave in delavke so le tedaj dobre, Kadar se da iz njih narediti dobiček!

In socialisti pravijo: Dobiček se mora umakniti splošnemu blagostanju. Blagostanje vsega naroda mora stati nad zasebnim profitom!

Zato mora prenehati zasebno lastništvo življenskih sredstev in tovarne, paromini, žitnice, rudniki, premogokopi, predniece, železniški parniki itd. MORAJO POSTATI JAVNA LASTNINA VSEH!

Narod mora biti gospodar vsega, kar mu je potrebno za obstoj.

Oba kandidata, Hughes in Wilson, pa priblidno molčita o dveh največjih vprašanjih, ki stojita danes v ospredju — o militarizmu in draginji.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Oba kandidata, Hughes in Wilson, pa priblidno molčita o dveh največjih vprašanjih, ki stojita danes v ospredju — o militarizmu in draginji.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Wilson je dal Zedinjeniu državam največji proračun za militarizem, kakršnega je še kdaj imela katerakoli država v mirnem času.

Evropska vojna in inozemsko vesti.

(Nadaljevanje na naslednji strani)

sednik zbornice ga je skušal par-

krat ustaviti.

Razne iz inozemstva.

med katerimi je 15 častnikov, je bilo ujetih. Na verduški fronti se nadaljujejo artillerijski dvoboji.

Pariz, 31. okt. — (Uradno.) Južno od Somme se nadaljujejo artillerijski boji. Nemci niso ponovili napadov odkar se jim je včeraj posrečilo pridobiti nekaj zaporov v okolišu Maisonne. Pri Verdunu se nadaljuje topniška bitka, ki je zlasti huda v okolišu Haute-Moselle, Douaumonta. Chevres in gozda Fumi. Slabo vredno ovira bojevanje na vsi fronti.

London, 31. okt. — (Uradno.) Beljavo vreme še vedno nagaja. Prečajo noč so naše čete udire v sovražne zakope zapadno od Wytschette in iztočno od Boesighe, kjer so ujeli večje število Nemcev in maredile preej skode. Naši letali so bombardirali sovražne delavske oddelke pri kanalu La Bassie in jih mnogo usmrtili.

RUSI SO ODBITI.

Berlin, 31. okt. — (Uradno.) Rusi so včeraj priredili močan napad v gostih masah ss ponosno žigljivim artillerijskim ognjem zravnim od Pustovitja in kmalu potem so uspali naše pozicije izčistiti od Selova. Naš obrambni ogenj je potisnil oba napada in Rusi so odšli v velikimi izgubami.

AVSTRIJA MNOŽI ARMADO NA PRIMORESKEM.

Rim, 31. okt. — (Uradno.) Vredni artillerijski dvoboji se vrše na primorski fronti. Naši letali počenje, da prihaja nenavadno veliko število vojaških vlakov v Opčino. Nabrežino in v Dotovlje. Sovražni napad na severno strmo goro Colbričon je bil odbit. V dolini Cordevole so naše čete zavale nekaj sovražnih pozicij in jih obdržale kljub pretinapadom.

TURKI SO IZGUBILI ŠEST VASIL.

Petrograd, 31. okt. — (Uradno.) Vokališki zapadlo od Petrokola je, Čurkaro, Norsko in severno od Bitlja v Kavkaziji so naše čete izvojale več vsplošno. V smeri proti Hamadanu (Perziju) so naše čete presegale Turke iz sledčil vasi: Almatašab, Inbilli, Uhtepo, Hatnambr. Vian in Mazre.

PORTUGALCI POBAZILI NEICE.

Lisbon, 31. okt. — (Uradno.) V istočni Afriki so portugalski čete prodile 125 milij daleč v nemško kolonijo in 26. t. m. so po kratkem boju okupirale Newall. Sovražnik se je neglo umaknil. Naše čete so dobile v Newalli veliko zalogu bomb, dinamita, topov in drugega bojnega materiala. Naše izgube so bile majhne.

NORVEŽKA JE ODGOVORILA.

Kopenhagen, 31. okt. — Iz Križenjene poročajo, da je norveška vlada danes poslala v Berlin odgovor na protestno noto glede submarianskega boja. Vsebina odgovora seveda še ni znana, vendar pa vladu splošno imenuje, da je nota velike vežnosti, ki lahko prinese vojno med Nemčijo in Norvežko.

NEMČIJA IZBILUJE VOJNA POSOJILA.

Hag, 31. okt. — "Vorwärts" iz Berlina poroča, da je zadnji petek govoril v nemškem državnem zboru socialist Eduard Bernstein in osto ozigosal vladu zaradi načina, kako nemški organi izsiljujejo vojno posojilo. Bernstein je rekel, da glavni subskripti posojila so javne institucije, ki so vredna tega prišla v velike finančne stiske. Subskripcije so bile izvršene pod pritiskom, ki nikakor ne dela časti nemškemu patriottizmu. Dalje je govornik zahteval, da mora Nemčija izjaviti, da je pripravljena za premirje in na podlagi tega premirja naj bi se delalo za generalni evropski konferenci, kateri bi sklenil mir na temelju demokratičnih pravliev vseh narodov.

Governik je povročil v zbor velik vihar. Od vseh strani so leteli jezni medklaci in pred-

potovalo deset tisoč zamoreev v Ohio, Indiana in Illinois, da delajo od dva do tri meseca. Tudi iz drugih držav se selijo zamoreci v velikem številu v severne države.

Department je odredil posebne trudnike, da pazijo na preseljanje zamorev v severne države, ker je bil obvezčen, da je preseljanje zamorev v zvezi s splošnimi volitvami. Trudniki izjavljajo, da ni preseljanje v zvezi z vabilnimi sleperjami.

Seattle, Wash., 31. oktobra. — Matson Navigation kompanija odpre trikotno črto Seattle. Havajsko otoče in San Francisco v prvem januarju prihodnjega leta. Vozila na tej črti bodoča parnika "Hiltonian" in "Hyades," ki nosita po 11.000 ton. V Seattle upajo, da nova črta pomaga trgovino za \$6.000.000 v letu.

Butler, Pa., 31. oktobra. — Počar je uničil elektrarno Standard Steel Car družbe, vsled česar je zaraščeno 3000 delavcev brez dela. Ogenj je novzročilo križanje električnih žic. Skoda je za \$500.000.

Backersfield, Cal., 31. oktobra. — Potres je znova oživil oljini vredne, ki je bil že dve leti suh. Tudi iz drugih vrelcev prihaja zdaj olje v večji množini kot pred potresom.

Pairbanks, Alaska, 31. oktobra. — Zvezni sodnik Charles E. Bunnell je proglašil postavni osemurni delavnik za rudarje protiustavljiv.

Ali se bodo delaveci kaj naučili iz te sodnijske razsodbe. Due sedmega novembra, ko pojdejo na volišče, bodo imeli priliko, da do kažejo, kakšen učinek je nanje napravila razsodba.

Seattle, Wash., 31. oktobra. — Sadjerejevi v dolini Spokane tožijo, da bodo imeli najmanj \$300.000 škode na sadju, če ju železniška družba ne pošlje zadostno stveljo voz v štirinajstih dneh.

Sadjerejevi so sprejeli protestne rezolucije in jih odpolali železniškim družbam, obenem so jih obvestili, da jih bodo tožili za odskodnino za izgubo na ovoju.

Kansas City, Kans., 31. okt. — F. M. Roberts, stojajoč na 1954. letu, na katerem je 2.000.000.000 cepljev leha. Svet se nahaja v vzhodnem Teksas. Washington in Lane, tu je bil lastnik Teksaski Lumber & Logging družbe. Ko bo smru izsekana, bodo golevi prodali naseljnikom z velikim profito.

Washington, D. C., 31. okt. — Vojni departement razpisuje v kriteriu dobavo za 150 vojaških vodnih letal in 215 drugih letal raznega sistema. Pri vodnih letalih zahtevajo dva motorja, ki bodo razvili od 170 do 300 konjskih sil. Lekho so dvi ali trikrivinski in nositi morajo olje in druge potrebščine za pet ur, poleg pa še letala in opazovalca. Letala bodo večina rabili za izvlečanje letalcev.

Richmond, Va., 31. oktobra. — V skladislu American Tobacco kompanije je nastal ogenj, ki je npravil na tobaku za \$330.000 škode. Pet ognjegasev se je onesvetilo vsled ognja.

Muncie, Ind., 31. oktobra. — Earl Hopper, star sedemnajst let, je bil spospan nekrivim umora. Prišel je pred porotnike radi Fr. Deana, predgledavek v glazuti Ball Bros., ki so ga našli zaklanega. Porotniki so se posvetovali dva in štirideset ur, preden so se zedičili na oprostilni pravorek.

John Craig, tovarš Hopperja, je bil radi tega umora obsojen v dosmrtno jebo.

Lexington, Ky., 31. oktobra. — V državi Kentucky primanjkuje premoga, ker železniška družba posiljava vozove v druge države. V mnogih rudnikih v Kentuckiji počiva delo, ker ni dobiti železniških vozov.

Ossining, N. Y., 31. oktobra. — Stari kaznenci, ki so ubežali iz Sing Singa in se imeli presediti daljšo kazeno, so zopet pot ključem. Med njimi je tudi William Arson, ki se je preoblekel v pazniško obliko in je peljal svojih lest tovaršev v svobodo.

Utica, N. Y., 31. oktobra. — Myron A. Buckus, star pet in štiri deset let, ki je poznal vsako stezo na 103 dni zapora, ker je šel na lov s puško in ni naturaliziran ameriški državljan. Catrell je še včeraj v enega izbega. Kaznovan je bil za vsak dan na lovnu posete puške na \$25 in \$3 na značajoči treški. Staršek ne more plačevati zlobe in odšel je v zaporedje.

New York, 31. oktobra. — Neznanu mlado ženo, ki so jo počenili iz vode pri pomolu štev. 9 v East Riverju, je bila umorjena.

Zdravniška preiskava je dograla, da jo je morilce zahteval pod levo roko v pljuči.

Toledo, O., 31. oktobra. — Cem moki je šla kviško in sod moki sta enajst dolarjev. Take cene za moko se ni bilo v tem mestu, edkar je bilo zgrajeno.

New York, 31. oktobra. — George W. Ward, pravni svetovalec Wickovega odbora, izjavlja, da umagi rabijo pri izdelovanju sladkemu premogovo smolo.

Ward pravi: 2.500.000 galon posnetega mleka nabijo vsako leto pri produkciji sladoleda. Posneto mleko se ni vse. Zalostno pa je, da rabijo premogovo smolo, da tvorina izgleda kakor da bi bila smetana v njej.

Zastislanje pred Wickovim od borom prične dne 20. novembra v hotelu Murray Hill.

New York, 31. oktobra. — Kako zlastno je preskrbljeno v današnji človeški družbi za starek, dokazuje dogodek, ki se je odigral na Flushingem policijskem sodišču.

Pred sodiščem sta stala 85 letni William Livingstone in njegova 75letna žena, ki je v tačni gibanju prosila sodnika naj ju pošlje z živo na Blackwell's Island, ker je tam najboljši dom za stare ljudi. Tam se nameñe nahaja "poboljševalnice." Stara zakončka dvojica je izgnula vid in si ne more služiti kruha in opravljati domačih del.

Preiskava je dograla, da zakonska dvojica lasti majhno hišico, nimata pa dejarnih sredstev.

Kaj je sodišče odredilo, o tem brzjavka molči.

St. Louis, Mo., 31. oktobra. — Sodnik Elbert H. Garry, predstnik United States Steel korporacije, ki se je ravnokar vrnil iz Daljnega vzhoda, izjavlja o izgrevu med Združenimi državami in Japonskimi.

"Voditelji v Japonski so navdušeni za trajni mir. Japoneci zavore v Združenih državah kot v vzor-vladi, v katero je prijateljsko zainteresiran dvor."

Tako so govorili velekapitalisti in diplomatični mod. vodno v Evropi. Danes, ko je izbruhnil vojni požar, imajo drugi za druga le se nepriznane izraze in zamejce.

Janesville, Wis., 31. oktobra. — 38letnemu "Kaffles" Palmeru, vojnemu preddelavcu na milwaukeeški železnični, je morilce preluknjal s kroglama na dvorišču njegovega doma kot rešeto.

V LEKARNAH

CENA \$1.00

Palmer je pričakoval skozi osemnajst mesecov, da se črnoročki maščujejo nad njim, ker je policija pomagal iskat morilca, ki je umoril malo deklete.

Milwaukee, Wis., 31. oktobra. — Anton Slawonometta je bil obsojen na 60 dni v prisilno delavnično in na \$100 denarni globi, ker je Indijancem prodal opojne pičice.

Ugodno poročilo.

Milwaukee, Wis., 31. oktobra. — Harley Nickerson organizator

strojnikov, se je vrnil iz severnega dela države in poroča, da so bili delavski spori v Marinettu, Michiganu in Peshtigu zadovoljivo izvračani. Izvzeta je le stavka rokovjev, druge strokovne organizacije pa napredujejo.

V Appletonu stavkajo se delavci v papirnicah, v Marinettu so pa dosegli znižanje delovnega časa od 11 na 8 ur in od 13 na 9 ur. Mezdo so dobili povisano za deset centov na dan.

Ustavite vaš KAŠELJ

predno se dobro poprime valjega ustroja. Zmanjšate napade ter utruite razdroženje z rabo.

SEVERA'S Balsam for Lungs

(Severovega Balzama za Pljuča). Kmalu boste priznali vrednost tega zdravila pri zdravljivanju kašila, prehlada, hripenosti, krčevitih davcev.

Cena 25 in 50 centov.

Ako dvomite naši besede, čitate sledeče pismo, katero smo pred kratkim poslali in katero počujte kar mi trdimo: "Hocem vam nasvetam, da je Severova Balza za Pljuča celo nepravno občinkov. Tako pa prvega potniku so meči oči in bolje počutiti. Pomagajo mi je odpraviti kašeti in pravijo mi, da nujno napravijo. Rabili smo ga tudi v službi celovrake kašila pred davnimi leti. J. Kováček, České Budějovice, N. Y."

Kadar potrebujez adresata, vprašajte za Severova v lekarni. Glejte da dobite tisto za kašeti in počutje.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe 6033 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Žepne in hincske ure, prstane in metalneve vseh Slov. Jedenot in Zvez, brodki, žapešnice, diamantne prstane in kavalirje, verižice it. s. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatuno po niski ceni.

PODRUŽNICA COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lažice nečesačna kupitve. Plišite po cenik, kateri se Vam posreje brezplačno, ali pa osobno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najnižje cene.

Ne igrajte se z zdravjem!

Zdravje je več vredno kot bogostvo. Ako se porutis' dobro, nikar ne spravlja v nevarnost svojega zdravja s tem, da poskuša raznovrstne alkoholne grenače, ki na oslabje samu krvi, marče vec ali manj uničuje krvne celice. Kri je takodero reka, ki Ti daje dragocene življivce. Ona se pretaka po arterijah in žilah in prinaša vseki posamezni celici in okrepuje vse.

Istovetno odstranjuje nepotrebne surove, ki se prehitro izbrisajo, in pokončuje raznovrstne bacile. Rudi tegu se trebuje ugibati vsega, kar bi oslabljevalo in storilo nezmožno krvne celice. Edino silno, močna krvna telec je sponzna, da izvaja vse, ki ga imajo, nameñe. Ohranjevati in varovati. Cista naravnega vina jih nikakor ne škoduje. "One okrepejo življiv sistem in usposablia telo, da izvaja glavne namene", pravi dr. Armand Gauthier, član francoskega zavoda, v svojem predavanju, ki ga je imel pred zdravniško komisijo v Parizu.

Trinerjev Ameriški Elixir je sestavljen, s katerim se nobeno primerjati ne da, je sestavljen iz rastlin, korenin, ki so priznane zdravstvene vrednosti, in iz naravnega, rastega, po potomu zelenega vina. Nima nikakih kemikalij ali strupov. Poslušuje preberi, okrepejo organ, jim omilja in daje moč živecem. Pomaga pri

ZAREZNOSTI
VETROVINI
NAPENJANJU
GLAVOBOLU

bitro in sigurno. Oslikujte kratekmalno vse ponaredbe, ki živu snemo dejeti!

IZ GLAVNEGA URADA.

ŠTEVILKA 300!

V dolžnosti si štejemo poročati žanostu, da je zadnji teden S. N. P. J. dosegla društveno številko 300. To je od kar jednot obstoje, se je ustanovilo 300 krajevnih društev, ki obstoje vsa izvzemljili. Vsaka organizacija zgrubljuje tako društvo in tako srečo tudi mi v 15 društve v 12 letih. Eta društva so se razprtita vsled slabih delavskih razmer, druga pa priklopila k drugim in izginila je številka, ampak član si prestopil k drugim društvom in so ostali pri jednoti.

Ustanoviti 300 društev v 12 letih zači veliko delo in obenem veliko zasluga za tiste člane, ki so neumorni delovali za ravnatelj jednote, da se je mogla razviti S. N. P. J. in postati največja in najmočnejša slovenska organizacija na svetu.

Kdor bi bil trdil leta 1904, ko se je ustanovila naša jednota, da bo leta 1916 S. N. P. J. imela društveno štev. 300 in 14700 članov (je), bi mu nihče tega ne verjal.

Se manj verjetno je to bilo radi tega, ker je imela S. N. P. J. precej različna načela od drugih obstoječih jednot vsed tega seveda ni dobrodošla ljudem, ki so misili, da imajo vse ameriške Slovence pod svojo kontrolo. Pričela se je proti njih gonja in poskus, da jo uničijo za vsako ceno. Govorilo se je, pridigalo in pisalo proti njih, ali vse to je ni uničilo in ni skorodalo nje napredku.

S. N. P. J. je prva podporni organizacija, ki je bila ustanovljena na svobodomisni podlagi. To se pravi, da prepušča posameznim članom popolno versko svobodo, ampak ne dovoljuje, da bi se vzlito v jednoti ali oficijelno priznavao kako versko prepričanje. Svojim članom jamči, to, kar jameči ameriška konstitucija vsekemu državljanu in to je svoboda glede vereizpovedanja.

Dejstvo, da je S. N. P. J. kot svobodomisna organizacija dosegla društveno številko 300 in da je nje članstvo narastlo do 14.500, potrjuje, da Slovenci v Ameriki niso več tisti Slovenci, ki so bili v starosti domovini, da misljijo s svojimi lastnimi možgani in da se razvijajo v novem, naprednem duhu.

Povedati moramo še, da od 1. januarja t. l. do danes si je ustav novilo 52 novih društev, med katerein je 5 društev drugih organizacij, ki so se priklopila k naši jednoti.

S tem, da smo v preteklosti takoj napovedovali, ne smemo sedaj zadovoljno sedeti in držati križem roce, pač pa pojdimo vse na agitacijo. Člani in rojaki, ki se nasebiti v kraj, kjer se ni društva S. N. P. J. in bi se tam lahko ustanovilo društvo, pišite na gl. tajnika J. Verderbarja 2667-59 So. Lawdale ave., Chicago, za potrebu na pojasnila, kako ustanoviti društvo; drugi člani pa skrbite, da vsakdo pridobi enega novega člana in na ta način podvojimo v kratek dobi članstvo. Vsakdo se naj zavedi, da kadar dobi novega člana, da naredi dvojno korist, in sicer sebi samemu in članstvu. Veliko je še rojakov, ki niso pri ustanovitvi društva in mnogo je še krajev, kjer bi društvo lahko obstajalo, toda potruditi se je treba in agitirati med rojaki.

Na delo torej vsi skupaj! Vsak član naj storji svojo dolžnost na pravni organizaciji, da bo sledili rojaki in Slovan član S. N. P. J.

Polej je še veliko in veliko je se prostora pri Slovenski narodni podpori jednoti.

John Verderbar,
glavni tajnik

PAZITE NA PRAVILA*

Nova pravila so že 10 mesecev v veljavi, ali kot je razvidno iz plačilne tablice in nekaterim tajnikom, se danes jasno, kako se nekajuje podpora. Radi tega ne moremo upozorit na tabake (torej, da vratijo za povečavo boljih pravil) stran 72. tega t. za pričakovano postredu 7. maja.

Na delo torej vsi skupaj! Vsak član naj storji svojo dolžnost na pravni organizaciji, da bo sledili rojaki in Slovan član S. N. P. J.

Polej je še veliko in veliko je se prostora pri Slovenski narodni podpori jednoti.

RUFUS M. POTTS,
Insurance Superintendent

PAZITE NA PRAVILA*

Nova pravila so že 10 mesecev v veljavi, ali kot je razvidno iz plačilne tablice in nekaterim tajnikom, se danes jasno, kako se nekajuje podpora. Radi tega ne moremo upozorit na tabake (torej, da vratijo za povečavo boljih pravil) stran 72. tega t. za pričakovano postredu 7. maja.

Tačno, da je potreben boljši se glas.

A vendar, tako kot v boljši pravili, so zadržali vse, kar tako boljši se delo in sledenje delovanju, da je potreben boljši se glas. Torej, da je potreben boljši se glas.

Vsakdo tega dovoljuje superin-

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA.

Glede pritožbe sobra Andreja Dreščeka, člana društva "Studentek", št. 105 v Indianapolis, Ind., se je gl. porotni odbor z dve tretinsko večino izjavil, ter s tem potrdil sklep seje gl. upravnega odbora, katera mu je prošlo za operacijske stroške odloknila.

To na podlagi zdravniške izjave, v kateri zdravnik odločeno izjavlja, da njegova operacija ni bila potrebna za ohranitev njegovega življenja.

Sobrat Andrej Drešček se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Andreja Peve, člana društva "Prvi Maj", št. 65 v Breezy Hill, Kans., se je gl. porotni odbor soglasno izjavil, da je zgoraj omenjeni sobrat naj mi blagovoli častita družba oprostiti. To je bilo tembolj verjetno, ker se ga je v Uniontownu tudi lokomotiva navlekla, ker je skrit v "devil visku".

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna, da je omenjeni sobrat odravil. Na podlagi teh izjav je gl. porotni odbor priznal operacijske stroške.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor za operacijske stroške; bil je operiran na izrastku na nogi (Keloid).

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Anton Hrast, predsednik Joseph Radšek, porotnik Rudolf Pleteršek, porot.

DOPISI.

S poto in iz Shoafa.

Ni minilo leto, odkar sem tancil prah po posvečenih cestah cesarske Linopriali; pa evo, prijela me je neutešljiva želja, da se navzjem še čarobnih, tajnostenih skrivnosti kraljevskega Rojala.

In odpuli smo, pet po številu če ne stejem otrok, katere je vodila Mrs. Šorlijeva s seboj — na poznečiški štrikarasti ladiji načrnost v lopo West Penna Street Car Co. v Uniontownu.

Unijsko Mesto je precej lepo, dasi ne baš veliko — okrog 22 tisoč prebivalcev — ter je znamenito, ker je metropola Fayette county.

Palača sodišča bi bila v kras vsakemu velemostu. Pljuča, sreci

in želodec mesta se pač nahajajo v podobi številnih rudnikov v ne-

posredni bližini in lahko se reče, da so dvignile mesto žuljave dla-

nui in potna čela rudarjev k sednemu obstoju.

V mestu biva tudi nekaj Slovencev, kateri pa mi niso znani.

Mrs. Šorlijeva je udarila menina po ice creamu, ker njen mož Tone ji je celo pot dokazoval, da ne dobi v saloomu, ker nima "mustač". Ona mu je krepko ugovarjala. Rekla je:

"Če tale — pokazala je name

— dobri piva v saloomu, ki ima

toliko brk, da će bi las na las

"pričasati"; pa bi komaj zneslo

za eno pošteno dlako na lev stranu; pa bi ja ne dobita, ko imam tri otroke?"

Ko je svoj argument zaključila

se — vprašajočim "ha", se je kara

ustavila in ni bilo več časa za

"prečakati" o tem važnem vprašanju.

Kot sem rekel, ona se je trma

sta napotila proti "Candy storu",

s čimur so otroci zelo soglašali;

a ostali mi širje namreč Tone, na

prijatelj Mehač, ki je vlekel s se

boj harmoniko, o kateri je trdil,

da ima tri tone, dasi po pravici

rečeno ni imela več kot petindvajset funtov, njegov brat Pijega in

moja dolgost z eno dlako razde

ljeno v mnogo malih kocin, smo

jo vsekali v saloom na pivo in

"devil visko", kjer smo se nabrali

na pravih zlodjevih manir.

Za dve uri pozneje smo že se

deli zložno v knepih penensvenske

železnice in držali važne in

duhovite govorce o svetovni politiki, obrali smo vse "holjše gla

ve"

od brkate kajzerjeve pa do rezirane Wilsonove; preskočili smo samo španjolskega Alfonsa, ker se nam ni zdelo vredno buviti se z golobradom.

Vlak je vozil z bitričo bezljajoče krave. Janez Mehač je držal podnečeno predavanje o raznih "fedrib" v harmoniki in jaz sem mu verno pritrjeval in klimal z glavo toliko časa, da sem butnil s čelom v sprednjo klop.

Potnik, ki je tam sedel, je zbezijal v drugi kupé, nakar me je splošni smeh opozoril, da je tako globoko prikinavanje do pletiče slično spanju. Opravil sem se z izgovorom, da sem namreč obesen od hudočnega duha, ki je bil skrit v "devil visku".

To na podlagi zdravniške izjave, v kateri zdravnik odločeno izjavlja, da njegova operacija ni bila potrebna za ohranitev njegovega življenja.

Sobrat Andrej Drešček se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Andreja Peve, člana društva "Prvi Maj", št. 65 v Breezy Hill, Kans., se je gl. porotni odbor soglasno izjavil, da je zgoraj omenjeni sobrat naj mi blagovoli častita družba oprostiti. To je bilo tembolj verjetno, ker se ga je v Uniontownu tudi lokomotiva navlekla, ker je skrit v "devil visku".

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Andrej Drešček se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Na pritožbo sobrata Joe Bratkovča, člana društva "Sokol", št. 98 v La Salle, Ill., se je gl. porotni odbor z dvetretinsko večino izjavil, da je zgoraj omenjeni član deležen operacijskih stroškov.

Predložene zdravniške izjave se glasijo, da je bila operacija potrebna za ohranitev življenja, ker je bil v nevarnosti, da bi se mu bila črva zavozljala.

Sobrat Joe Bratkovč se je pritožil na gl. porotni odbor radi operacijskih stroškov; bil je operiran na kili.

Cenjenim rojakom po Zedinjenih državah naznam, da je izšlo slovensko Sv. Pismo, starega in novega zakona v eni knjigi, je trdo v platnu vezano, in obsegajo 1040 strani. Sv. Pismo je najboljša, največja, in najcenejša knjiga v slovenščini, in nobena krščanska družina ne bi smela biti brez njega. Velja le \$2.50 s poštino in je dobiti pri

Rev. Jos. Wolf,
1260 E. 39th St., Cleveland, O.

Lowell, Ariz.

Vse člane društva Arizona, št. 212 S. N. P. J. opozarjam, da se številnje vdeležijo rednih mesečnih sej. Kdor se ne vdeleži dveh mesečnih sej po vrsti, bo za en mesec suspendiran. To je bil sklep seje dne 1. okt. 1916.

Peter Bozich, taj.

STAVKOVNI SKLAD

Sesti izkaz.

Za stavkovni sklad so darovali slediči:

Št. dr. in kraj:	
140 Brooklyn, N. Y.	* 3.20
203 Bishop, Pa.	10.00
169 Fitz Henry, Pa.	10.00
181 Adamsburg, Pa.	1.56
290 Luternemines, Pa.	5.50
133 Cleveland, O.	2.00
258 So. Bellaire, O.	5.00
252 Ennismore, Wash.	1.75
264 Cleveland, O.	2.00

Skupaj šesti izkaz \$ 41.01

Prej izkazanega \$ 507.64

Skupaj do danes \$ 548.65

Plačal na prvi izkaz \$ 84.56

Ostalo še v skladu dne 31.

okt. \$ 464.09

Filip Godina.

NAJBOLJŠA ZABAVA

v dolgih zimskih večerih, nedeljah in praznikih, posebno Božičnih, je en

LUCKY STAR PHONOGRAPH

na katerem zamoretate igrat vsako ploščo in katere do Božiča prodamo za polovične cene:

Št. 1—13 inčev širok, 8½ inčev globok in 5 inčev visok mahagoni ali hrastov les \$6.00

Št. 7—16 inčev širok, 16 inčev globok in 7½ inčev visok hrastov les \$10.00

Št. 11 z pokrovom, 17 inčev širok, 19 inčev globok in 13 inčev visok, hrastov les \$15.00

Phonographi z stojalom, kakor še pokazuje slika, mahagoni les od \$35.00 \$200.00

Vsek stroj je jamčen in z vsemi pošljemo 3 dvostranske plošče hrglačno.

Asortirane dvostranske plošče v vseh jezikih od 50c naprej; Slovenske po \$1.00. — Popravila izvršujemo točno in poceni. — Na ročilom je vsaj polovica svete prisotnosti in pošljati na:

ANTON PESTOTNIK,
747 Melrose Ave., New York, N. Y.

ZAKAJ ste bolni?

"PROSVETA" prinaša splošne vesti, raznimev

članke in lepo povest voja dan, ne samo ob sredak. Naravnito se!

SLOVENSKI KROJAČ

in trgovce z vsakovrstno vrhnjo in spodnjo moško obliko se ujedino priporoča slovenskemu običinstvu.

Frank Pojo,

4015 St. Clair Ave., Cleveland, O.

DELO DOBLJ.

Želimo dobiti dobrega, poštene in izučenega PEKA. Pijača po dogovoru, delo je stalno. Za pojmljila pišite na R. Pleteršek, P. O. Bridgeville, Pa.

JOSEPH MELUCK.

gostilna, 5501, St. Clair Ave. Se priporoča v obisk Slovenscem in Hrvatom. Sveže pivo, vino, žganje in cigare.

VIENNA MEAT MARKET — se priporoča za obilen obisk.

Slovenscem in Hrvatom v Rock Springs in okolici naznam, da imam veliko zalog raznovrstnega svežega mesa: govedino, svijinino, bravino, teletino itd. Imam v zalogi vsakovrstni klobase: poleg kranjskih klobas prodajam tudi prekajeno meso istega okusa kot stari domovini in po najnižji ceni. Nadalje imam v zalogi raznovrstno kurenino, ribe in zelenjavno. V zimskem času prodajam tu di cele prašice. Blago vam pripeljem na dom.

Nas rojak Ljudevit Nagy, 58 Joslyn Pl., Buffalo, N. Y., piše sledi:

"Dobil sem Bolgarski Krvni Čaj, katerega sta mi poslali; zelo težko sem prizadaval, ker prvi zavoj sem že ves porabil in skoraj ne morem biti brez njega dolgo, ker ako ga ne vlivam se ne potujem tako dobro."

Eso veliko skatilo Bolgarskega Krvnega Čaja, ki trajal pet mesecov, posljemo za en dolar kamoli. V Cenado pa za \$1.20.

Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pripombi: Ako hočete pošljati osigurati, pošljite 10c. vd.

Za vsebinsko oglasov ni odgovorno ne upravljalstvo ne uredništvo.

Pozor!

Slovenci in vsi drugi jugoslovani štrom mesta Detroit se na julijudnjajše vabijo na

veliko jesensko veselico z vinsko trgovijo

katero priredi

Slov. Soc. Klub štev. 114 v Detroit, Mich.

V NEDELJO DNE 5. NOVEMBRA, t. l. NA 3rd FERRY AVE., V DELAVSKEM DOMU.

Začetek bodo točno ob 3 popoldan.

Ob 3:15 prikorakajo oče župan, občinski tajnik in redar z osmimi pari viničarjev in krasnimi viničarkami v

NARODNIH NOŠAH.

Ob 3:30 bo slovesno otvoril župan vinsko trgovijo, na kar bo dovoljeno vsakemu pošteno kasti ako ga viničarji ne bodo začeli, poleg tega pa bodo že raznovrstne druge zabave, ples, dobra pijača in prigrizek.

Vstopnina je samo 25c.

Dame so vstopnine proste.

Za mnogočestilno udeležbo se priporoča

ODBOR!

obljuba dolg dela, pa mirna Božanstva na večne čase.

Minuli so vroči pasji dnevi in vrnili se je zopet hladna jesen. V raznih krajin, kjer raste žalutna vinka trta, se oglašajo groznički in oznanjajo veselo trgovatev vinskih gospoda načine. Župan, v oddaju mu sledi brhki vinski ter krasne, čarobne viničarske narodne nošah. — Tak je bil naši naši dedovi, kateri so znali lepo praznovati "vinsko trgovino", kot spomin na dobre čase. Potom se vabijo vse Slovenci na takšno začeljeno, prvo vinsko trgovatev v Detroitu. — na svidenje v nedeljo 5. novembra v Delavskem Domu!

Tudi tukajšnje društvo "Planinski Raj" 107. S. N. P. J. si je vzelalo natoči kako je tukaj Diamond Mfg. Co. zvijačno vinskih kajih 20 delavev. Tu smo bili v enem oddelku večjih Poljaki in Slovenci in smo vsejrali avtomobilsko okno. En poprek je krožila govorica, da družba dobila ogromna načine v avtomobilsko okno in da smo "piece work", dočim smo sedaj dobivali dnevno po \$2.50 denar ur.

ponedeljek 23. t. m. je prišel predstavnik in nam obljubil 2

večjih mesarskih podjetijih. Končala se je na — veliko žalost delavev. Od Slovencev ni bil, po mojem mnenju, ničesar drugi prizadel, kot naš sobrat J. M. Ko je bil proglasena stavka, je tudi pričetki obnovili, ker je bil zadevni sobrat obrnil hrhetovarni, v kateri gara že kakih devet let, dasi je bil vposljen, kot pred delavev. Niso ga premotili opomnili vsega sitih kapitalističnih bogov in šele ko je bilo jasno, da stavko ničesar ne opravijo, se je z drugimi vred vrnil v staro sužnost. Kdo pa je bil kriv tega neuvesna? Nihče drug, kot tisti gospodski skebi. Ako jih je imela kompanija deset premalo, jih je drugo jutro že kakih dve sto stalo pred tovarno, črncev seveda. Za štrajkal je tudi tast gori omenjenega sobrata Mike H. Tudi njega so prisilile strašne delavske razmere.

Več let je pridno garal za neko Cement Mfg. Co. Neki dan so dobili vsi drugi, kateri so delali po dnevi, večjo plačo samo gorimevnovani ne. On je bil uposlen po noči. Kar na enkrat ga je pograbila sveta in naš Mike je ostal doma in bil je doma blizu 3 mesecov. Končno se je zavrtilo v bosovoj buči, da je tudi njemu dodal nekaj, kar pa ni odgovarjalo Mikovim zahtevam. Končno je naš Mike zapustil Sv. Lojzeta mesto v državi Mičigan v uru, pa hajdi čez reko Mississippi v Illinois. Koliko krvi je poteklo na obeh straneh kronika molči. Dolgo časa je preteklo, ko nam je rojilo po glavah kaj je za en vzrok, da smo dobili vedno raztrgano obliko iz pralne. Če se ne motim, bilo je že takrat, ko smo povabili Antona Terboeve "oberkuha", da bi nas naučil teoretično in praktično kuhati, oziroma mesiti, peči, evreti, jajca iz lupin džati in kaj še vse, vedo bogovi. Da je bil "kuh", oziroma pek v pravem pomeru besedel O. K. ali A. N. 1, smo vedeli iz slednjih razlogov: Ko je namesto imel nalog nekje v Mont. ali Wyo. pripraviti kakokoli juho (ali močno petelinovo) za večje število "pečlarjev" in hotel čez kake tri ure (hitro, kot bi mignil) omenjeno mrečino v loneu obrniti, da se omehča že po drugi strani, mu je vsa juha iz lonev ušla, deloma po peči, deloma po njegovih poročnih hlačah. (Prav, da mu je sedaj žal za slastno kurjo juhica in za poročnimi hlačami. Opom. ured.) Kakšne "frise" so rezali njegovi "sopečlarji", kaj je podvoriš "second hand" juho, tega stroga cenzura ni puščila v javnost.

Toda, kam sem prišel! Hotel sem vam povedati nekaj o naših pralnicah, pa hodim po "nigravsko" okoli kokosi. Kot rečeno, dobivali smo iz pralne perilo vedno raztrgano, pa dolgo nismo vedeli zakaj. Zdaj smo razrešili to parečno svetovno vprašanje za mestno sv. Lojzeta, seveda. Tukajšnje lepotice spadajo v nekako "noblarsko" unijo, po kateri pravilno morajo skrbno negovati svoje nohte, da bolje rastejo. Pa nele to, tudi lepo poostrijo in oščipijo jih. Seveda, potem pa perejo naše svinje, kaj je očitno! Gorja pa ubogemu hlačanu, če bi se jim zameril, posebno zdaj na zimo. Kaj je vse mogode narediti s takimi nohti, to si lahko mislimo, skušali pa ne bi radi.

Kot je omenjeno, bilo imelo dr. Planinski Raj v kratkem svojo

veselico in zelo radi bi povabili tudi Grga pl. Gajža, da nas obišče pri tej priliki. Ampak kar mraz me strese, če pomislim, da bi ostal lahko kak kaj njegove toalete v nohtih tukajšnjih lepotic. Fant bi se še prehladel lahko v tem pustem, deževnem vremenu. Zato Gajža, twojem lastnem interesu ti svetujem: Safety first — tukajšnje evetke imajo prav aristokratsko dolge nohte. Nikar se tudi ne zmoti, da bi se kedaj zapisal, da so sviloprejke na strajku in da se to povsod pozna!

M. C. No. 2.

Chicago, Ill.

Stejem si v dolžnosti zopet par vrstne odgovorit pl. Gajžu, ker vidimo, da se začela ranljiva zanimati nekatera zunanja ženska društva in ga nekako milovati, kakor bi ga res me tako slabu "tričko". Ne verjamate mu vsega, ker ima že tako navado, da mlati in udriha po vsem, kar mu ni le kolikaj všeč. Zameriti mu seveda ne smemo, ker ima že ime tako čudovno, da si nobenemu krokodilu podobno.

Ni mi se danes znano, da li se je vsejih mesarskih podjetijih. Končala se je na — veliko žalost delavev. Od Slovencev ni bil, po mojem mnenju, ničesar drugi prizadel, kot naš sobrat J. M. Ko je bil proglasena stavka, je tudi pričetki obnovili, ker je bil zadevni sobrat obrnil hrhetovarni, v kateri gara že kakih devet let, dasi je bil vposljen, kot pred delavev. Niso ga premotili opomnili vsega sitih kapitalističnih bogov in šele ko je bilo jasno, da stavko ničesar ne opravijo, se je z drugimi vred vrnil v staro sužnost. Kdo pa je bil kriv tega neuvesna? Nihče drug, kot tisti gospodski skebi. Ako jih je imela kompanija deset premalo, jih je drugo jutro že kakih dve sto stalo pred tovarno, črncev seveda. Za štrajkal je tudi tast gori omenjenega sobrata Mike H. Tudi njega so prisilile strašne delavske razmere.

Na seji društva Biser, št. 228 S. N. P. J., je bilo sklenjeno, da se preselimo v drugo dvorano. Zato je naznamenitost članom omenjenega društva, da se bode druga seja to je na 12. novembra vršila v Jekaterinie dr. Zorislava do grle site, če je bil na njih veselici, ker je strašansko poreden in sitem, posebno na ženskih veselicah. Ne morem uganiti, kaj to sitno povzroča. Morda je kriva kanskaka voda ali pa to, ker so solnčne rože letos tako slabu obrodile, radi prehude vročine. — Mesto, da bi bil hvaležen, ker smo ga neke neželje v Lyons rešile soščarice, s tem, da smo zlile par veder vode po njem, pa "kika" že zamudi počelo.

Na seji društva Biser, št. 228 S. N. P. J., je bilo sklenjeno, da vsak član in članica plača v mesecu novembra 50c v društveno blagajno. Vsiti bratje, ki pošljajo svoje prispevke na občino, da se bodo drugi delavci na popoldne v dnevu 1. decembra ob 12. uri popoldne v Avstrijski dvorani na Frontenau.

John Repovš.

zapisnikar dr. Nada, št. 102. S. N. P. J.

Iz države Kansas.

Opozorjam vse društva S. N. P. J. v državi Kansas, spadajoča pod zdržano zastavo, da pošljete svoje zastopnike na zastavno sejo, katera se bo vršila 3. decembra ob 1. uri.

Na seji društva S. N. P. J., ki se nahaja v bližini, opozarjam, da vznemo pri svojih dosedanjih društvenih prestopnih listih in pristopih k novovstanovanemu društву št. 301, v Mascontah, Ill. Redne mesečne seje se vršijo vsako drugo nedeljo v mesecu ob dveh popoldne v prostorih g. Ogrinca.

John Založnik, taj.

Na seji društva Biser, št. 228 S. N. P. J., je b

